

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/147/2013
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 19 grudnia 2013 r.*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2014–2020**

Świdziebnia 2013 r.

Wstęp

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Głównym celem programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej na terenie gminy Świdziebnia.

Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, jak też edukację osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe.

W programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy.

Cele i zadania programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, wówczas przyczyni się on do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy a tym samym poprawy kondycji osób i ich rodzin z terenu gminy Świdziebnia.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo

funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki

postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2014–2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Ilekoć dalej jest mowa o:

Przemocy	- oznacza to przemoc w rodzinie
Programie	- oznacza to gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
Ustawie	- oznacza to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
Zespole Interdyscyplinarnym	- oznacza to Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdziebni
Podmioty „N.K.”	- oznacza to podmioty biorące udział w procedurze „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny, policjant, przedstawiciel ochrony zdrowia, przedstawiciel oświaty i komisji rozwiązywani problemów alkoholowych)
GKRPA	- oznacza to Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

I. Charakterystyka oraz diagnoza problemu przemocy w rodzinie

1. Definicja problemu przemocy

Przemoc w rodzinie jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, dzieci, osoby chore i niepełnosprawne.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust.2 *ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Zgodnie z tą definicją przez **przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.**

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. **JEST INTENCJONALNA** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. **SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy.
3. **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.).
4. **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

1. **Fizyczna** – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji.

To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media.

2. **Psychiczna** – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby;
3. **Ekonomiczna/materialna** – uniemożliwianie podjęcie pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny;
4. **Seksualna** – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt);
5. **Zaniedbanie** – najczęściej stosowane wobec dzieci, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia

społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granicy swoich kompetencji.

2. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Świdziebnia

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, iż w okresie od powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie tj. od 15 czerwca 2011 r. do końca listopada 2013 r., w 20 rodzinach została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Procedura ta została wszczęta przez przedstawicieli policji.

Tab. nr 1 Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez poszczególne instytucje

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	Według nowej procedury Niebieskiej Karty do 31 grudnia 2011 r.	1 stycznia 2012 r - 31 grudnia 2012 r.	1 stycznia 2013 r. - 30 listopad 2013 r.
Pomoc społeczna	0	0	0
Policja	9	5	6
GKRPA	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0
Oświata	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdziebni

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w 1 przypadku zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Brodnicy o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie.

Przewodniczący Zespołu w przypadku 7 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie złożył do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wnioski o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe. Ponadto podczas realizacji procedury Niebieskiej Karty, grupy robocze skierowały 2 mężczyzn do uczestnictwa w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy program trwa do 31 grudnia 2013 r., a po jego zakończeniu uczestnicy otrzymują stosowne zaświadczenie.

Tab. nr 2 Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowane w związku z przemocą w rodzinie

	Według nowej procedury Niebieskiej Karty do 31 grudnia 2011 r.	1 stycznia 2012 r. - 31 grudnia 2012 r.	1 stycznia 2013 r. - 30 listopad 2013 r.
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	0	0	1
Liczba zawiadomień złożonych do sądu rodzinnego z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	1	2	4
Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0	0	2
Liczba kobiet skierowanych do POIK	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdziebni

Jak wynika z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy w latach 2011 r.-2012 r. oraz do 30 listopada 2013 r. doszło do **361** interwencji domowych na terenie Gminy Świdziebni, a w przypadku 20 interwencji zostało wszczęte dalsze postępowanie, w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Z danych tych można stwierdzić, iż liczba interwencji domowych jest rosnąca, a działania

podejmowane przez policję na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców liczniejsze.

Mając powyższe na uwadze Gmina Świdziebnia współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy. Mieszkańcy Gminy mogą korzystać z pomocy wysoko wykwalifikowanej kadry specjalistów służącej rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie. Ponadto współpracuje również z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Tab. nr 3 Wykaz interwencji policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie

	2011 r.	2012 r.	Do 30 listopada 2013 r.
Interwencje domowe	73	125	163
Postępowania wszczęte w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207§1kk	9	5	6

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy

Na dzień 30 listopada 2013 roku Gmina Świdziebnia liczy 5337 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Brodnicy na dzień 30 listopada 2013 r. wynosiła 315 osób, z czego jedynie 27 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni wynika, że w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 listopada 2013 r. były 33 zgłoszenia, 15 osób podjęło leczenie odwykowe, a wobec dwóch toczy się postępowanie sądowe.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdziebni wnioskuje się, że na dzień 30 grudnia 2013 r. około 9% ludności gminy korzysta z pomocy społecznej.

W 2013 roku udzielono łącznie 103 porad dla osób i rodzin zgłaszających różnorodne problemy w tym przemoc w rodzinie. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

Dla lepszego rozpoznania obszaru zagrożenia oraz rozmiaru zjawiska przemocy w Gminie Świdziebnia w 2013 roku zostały zrealizowane badania ankietowe. Populację

objętą badaniem stanowili grupa reprezentatywna uczniów Gimnazjum w Świdziebni oraz część szkół podstawowych z terenu gminy Świdziebnia.

Wyniki ankiet potwierdzają, że zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. Brak poczucia bezpieczeństwa u 8,16 % wynika z sytuacji, które mają miejsce w szkole:

- przezwiska – 71,4%,
- zaczepki, popychanie, szturchanie – 67,3%,
- używanie wulgarnych słów – 61,2%,
- bójki 48,98% i inne.

17 dzieci, co stanowi 34,69% twierdzi, że byli zaczepiani lub bici na terenie szkoły.

57,14% ankietowanych uważa, iż w szkole nie ma miejsc niebezpiecznych. Kilkoro uczniów do tych miejsc zalicza: boisko (9 osób – 18,37%), łazienkę (5 osób – 10,2%), plac apelowy (4 osoby - 8,16%).

Na uwagę zasługuje fakt, że prawie 100% uczniów reaguje na zło, które ma miejsce w szkole: 34 osoby (69,39%) zwracają się o pomoc do osób dorosłych, 13 osób (26,53%) samodzielnie udziela pomocy.

Warto nadmienić, iż uczniowie w trudnych sytuacjach zwracają się o pomoc zarówno do Dyrektora Szkoły, wychowawcy, pedagoga szkolnego, nauczyciela, jak również do rodzica czy kolegi, koleżanki.

Na pytanie „Czy Twoja szkoła jest bezpieczna?” 37 osób (75,51%) odpowiedziało TAK, NIE – 6 osób (12,24 %), NIE WIEM – 6 osób (12,24 %).

Cały czas trzeba pracować nad zachowaniem bezpieczeństwa w szkole, ponieważ są uczniowie, którzy odczuwają zagrożenie pod postacią przemocy słownej i fizycznej ze strony rówieśników.

Na podstawie przeprowadzonej analizy ustalono następujące zjawiska i zachowania problemowe, które wpływają na to, że niektórzy uczniowie nie czują się w szkole bezpiecznie:

- przypadki zachowań agresywnych
- niski poziom kultury zachowania u niektórych uczniów (wulgaryzmy)
- niszczenie rzeczy kolegów i własnych..

Trudno jest, na podstawie danych, w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Schemat funkcjonalny Programu

1. Program jest spójny z Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Świdziebnia na lata 2009 – 2015,
- 3) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) **ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- 2) **ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
- 3) **ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.).

2. Zasoby Gminy Świdziebnia w zakresie realizacji Programu:

- 1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- 2) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - przedstawiciele Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - placówki oświatowe,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
 - parafie.
- 3) Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:
 - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
 - dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
 - dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
 - otwartość i chęć współpracy specjalistów,
 - silne więzi rodzinne,
 - chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

4) Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

3. Cele, założenia, funkcjonowanie Programu

CELE PROGRAMU		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Zwiększenie w środowisku lokalnym dostępności i skuteczności pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, 2) Podnoszenie kompetencji lokalnych służb działających w obszarze przemocy domowej, 3) Zwiększanie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie 4) Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie 		
ZAŁOŻENIA NADRZĘDNE PROGRAMU		
<p>Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara.</p> <p>Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.</p> <p>Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy.</p> <p>Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.</p> <p>Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiary, gdyż jest to jeden z objawów doznanych urazów.</p> <p>Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.</p> <p>W przeciwdziałaniu przemocy należy pamiętać o sprawcach, proponując im formy pomocy, które poprzez zmianę ich postaw i zachowań, w sposób trwały powstrzymają akty przemocy.</p>		
POZIOMY PROGRAMU		
PROFILAKTYKA	WSPARCIE	INTERWENCJA
<ol style="list-style-type: none"> 1) Działania diagnozujące 1) Działania informacyjne 3) Działania edukacyjne 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc 2) Działania terapeutyczne dla osób doznających przemocy 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Działania pomocowe dla osób doznających przemocy 2) Działania interwencyjne kierowane do osób stosujących przemoc
ZASADY FUNKCJONOWANIA PROGRAMU		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Interdyscyplinarność działań 2) Ciągłość działań 3) Pierwszeństwo profilaktyki przed interwencją 4) Autonomiczność podmiotów 5) Współodpowiedzialność 6) Aktywny udział społeczności lokalnej 		

POZIOM: PROFILAKTYKA – DZIAŁANIA DIAGNOZUJĄCE

CEL: Zdobycie wiedzy na temat rozmiarów zjawiska przemocy i jego dynamiki, w odniesieniu do środowiska lokalnego.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY GŁÓWNI	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Gromadzenie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy na terenie gminy Świdziebnia	Komenda Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Podmioty realizujące procedurę „NK” Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych	Zadanie stałe realizowane corocznie	W ramach bieżącej działalności
Badanie istniejącej infrastruktury instytucji służb i organizacji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie stałe realizowane corocznie	
Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom	Komenda Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie stałe realizowane corocznie	
Zbieranie informacji na temat potrzeb szkoleniowych	Komenda Powiatowa Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Zadanie stałe realizowane corocznie	
Badania ankietowe dot. rozmiarów zjawiska oraz skuteczności pomocy.	Wybrany podmiot	W zależności od potrzeb	

POZIOM: PROFILAKTYKA – DZIAŁANIA INFORMACYJNE

CEL: Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy domowej
Dostarczanie informacji o dostępnych formach pomocy i wsparcia

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Poprowadzenie kampanii społecznych, konferencji i zajęć	Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe	Okresowe kampanie realizowane lokalnie	W ramach bieżącej działalności oraz środki z budżetu gminy
Prowadzenie w szkołach zajęć uświadamiających zagrożenia	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Organizacje pozarządowe	Zadania stałe	
Przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych.	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe	Zadania stałe	
Współpraca ze środkami masowego przekazu w formie cyklicznych artykułów oraz stałych informacji.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Zespół Interdyscyplinarny Organizacje pozarządowe	Zadania stałe	
Przygotowywanie i upublicznianie rocznych sprawozdań	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Do końca marca każdego roku za rok poprzedni	

POZIOM: PROFILAKTYKA – DZIAŁANIA EDUKACYJNE

CEL: Zwiększenie kompetencji i wiedzy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
Dostarczenie wiedzy i kompetencji społecznych dzieciom i młodzieży.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Organizacja szkoleń i kierowanie na dostępne ich formy	Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Komenda Policji, Oświata, Ochrona zdrowia,	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności
Wypracowywanie i wdrażanie procedur postępowania	Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Komenda Policji Podmioty „NK”	Zadanie stałe	
Gromadzenie i udostępnianie publikacji dot. przemocy	Zespół Interdyscyplinarny Podmioty „NK”	Zadanie stałe	
Edukacja przedmałżeńska i rodzinna dot. problemów przemocy w rodzinie.	Kościóły i Związki wyznaniowe	Zadanie stałe	
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie specyfiki konfliktu, radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych.	Szkoły na wszystkich poziomach nauczania Inne podmioty uprawnione w ramach zadań lub na zlecenie	Zadanie stałe	W ramach środków na zajęcia pozalekcyjne

POZIOM: WSPARCIE – DZIAŁANIA KOREKCYJNO-EDUKACYJNE DLA SPRAWCÓW

CEL: Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc, zmierzająca do ograniczenia lub zakończenia przemocy w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Opracowanie i wdrażanie modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadania stałe	Budżet państwa, ewentualnie środki z budżetu gminy lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Utworzenie i prowadzenie grupy wsparcia dla sprawców oraz udzielanie wsparcia indywidualnego	Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadanie stałe	środki z budżetu gminy lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Reintegracja społeczna i zawodowa sprawców przemocy poprzez udział w programach realizowanych przez instytucje i organizacje społeczne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Inne podmioty prowadzące reintegrację społeczną i zawodową	Zadania stałe	Środki z budżetu gminy lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.

POZIOM: WSPARCIE – DZIAŁANIA TERAPEUTYCZNE DLA OFIAR

CEL: Wspieranie ofiar w radzeniu sobie z problemem przemocy.
Zapobieganie kolejnym aktom przemocy.
Pomoc w odbudowaniu relacji w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy	Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadania stałe	Budżet państwa, ewentualnie środki z budżetu gminy lub innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci (niebieskie pokoje) oraz w miarę możliwości dorosłych – ofiar przemocy w rodzinie.	Sąd Rejonowy Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Organizacje pozarządowe	Zadania stałe	W ramach bieżącej działalności
Opracowanie i realizacja programów reintegrujących rodzinę z problemem przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadanie stałe	Budżet państwa, ewentualnie środki z budżetu gminy lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Wyjazdy terapeutyczne dla ofiar przemocy i ich rodzin.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadanie stałe	Środki z budżetu gminy lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Praca socjalna prowadzona przez instytucje pomocy	Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Inne podmioty uprawnione, na zlecenie	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności

POZIOM: INTERWENCJA – DZIAŁANIA POMOCOWE DLA OFIAR

CEL: Stworzenie infrastruktury, przygotowanie zasobów kadrowych oraz warunków organizacyjnych do udzielania skutecznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Kontynuowanie i doskonalenie współpracy między Podmiotami zaangażowanymi w pomoc osobom i ich rodzinom borykającym się z problemem przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Komenda Policji Oświata, Ochrona zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności
Dostęp do usług prawnych i psychologicznych.	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych	Zadanie stałe	Środki z budżetu miasta lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Zwiększanie dostępności do akceptowanych społecznie form rozwiązywania konfliktów rodzinnych poprzez udział osób trzecich, w tym mediatorów.	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Komenda Policji Sąd Rejonowy	Zadanie stałe	Środki na bieżącą działalność, środki z budżetu miasta lub powiatu, a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.

POZIOM: INTERWENCJA – DZIAŁANIA INTERWENCYJNE KIEROWANE DO SPRAWCÓW

CEL: Szybkie i skuteczne przerwanie aktów przemocy w rodzinie.

SPOSÓB REALIZACJI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów.	Sąd Rejonowy Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności
Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.	Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Oświata Ochrona zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności

II. Monitorowanie i ewaluacja

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świdziebnia na lata 2014 – 2020 będzie podlegał systematycznej ocenie. Prowadzony monitoring działań oraz ich ocena i uzyskane w ten sposób informacje o skuteczności i efektywności działań programowych, wpływać będą na podejmowanie decyzji o ich dalszej kontynuacji lub wprowadzeniu zmian. Monitorowanie realizacji zadań

Programu oraz jego ewaluacji będzie dokonywać Zespół Interdyscyplinarny m.in. w oparciu o:

- 1) Liczba „Niebieskich Kart”;
- 2) Liczba interwencji w sprawach przemocy;
- 3) Liczba udzielonych usług prawnych, psychologicznych i socjalnych w związku z przemocą;
- 4) Liczba ofiar przemocy korzystających z systemu wsparcia;
- 5) Liczba osób objętych edukacją na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 6) Liczba zrealizowanych godzin zajęć edukacyjnych na temat przemocy;
- 7) Liczba miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy;
- 8) Liczba sprawców przemocy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi;
- 9) Wskaźniki badań ankietowych dot. przemocy;
- 10) Liczba i wykaz instytucji, służb, organizacji i środowisk czynnie zaangażowanych w Program;
- 11) Wykaz szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i liczba osób biorących w nich udział;
- 12) Liczba materiałów informacyjnych, w tym publikowanych w lokalnych mediach;
- 13) Liczba i opis procedur przyjętych w związku z realizacją Programu.

III. Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.